

SLOVENSKA PISARNA.

Glasilo društev vseh slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov.

„V organizaciji je moč in veljava!“

Izhaja vsak mesec. — Stane na leto 4 K. Posamezne številke se dobe po 35 vin. — Za oznanila se računa po dogovoru. — Dopise in naročnino sprejema uredništvo in upravnništvo v Gorici, ulica Bertolini št. 20. — Uradne ure so vsako soboto od 1. do 3. ure popoldne. — Rokopisi se ne vračajo.

VSEBINA: 1. Tovariši! — Novi odvetniški tarif. — 3. Moje mnenje. — 4. Naša zveza. — 5. Splošni pokojninski zavod. — 6. Ali so poučni tečajji potrebni? — 7. Življenje naših tovarišev na deželi. — 8. Nepretrgano uradovanje na Kranjskem. — 9. Zapisnik ustanovnega obnega zbora odvetniških in notarskih uradnikov v Gorici. — 10. Društvene vesti. — 11. Razno.

Tovariši!

Razmere so se sicer obrnile v zadnjem času na bolje, vendar bilježimo še dokaj zaspanosti in stanovske nezavednosti.

Še je precejšnje število tovarišev, ki niso organizirani v naših društvih. — Skrbite, da bodo vsi dobivali in plačevali naše glasilo, kajti še niso vsa društva prevzela obligatno glasilo „Slovenske Pisarne“. Dokler se to ne zgodi, je vsaka tesnejša organizacija iluzorična, je vsak trud zaman!

Odbori in delavnejši tovariši naj imajo vse zanikerne tovariše v evidenci, naj jih s svojim uplivom pridobe za našo stvar!

Nadaljna naloga odborov in vseh delavnejših tovarišev je, da zalagajo naše glasilo z aktualnimi članki glede našega gibanja, nasveti in željami gledé organizacije, dopisi, poročili, kritikami itd. — S tem nam bo omogočen duševni stik, ko bomo spoznavali drug drugzega in se bodrili v svojem delu.

Odbori, društva, zaupniki naj poskrbe, da bodo vsi gg. šefi, koncipijenti in na novo vstopli juristi (bodisi kandidati bodisi stenografi) redni (oziroma

šefi podporni) člani naše organizacije in naročniki našega glasila. — V podrobnem dela leži naš spas. — Nabirajte kakor čebele, trud ne bo zaman!

Novi odvetniški tarif.

Pred nami leži droben zvezek, komaj osem strani. Na teh osmih straneh pa se nahajajo določbe, ki bodo v odvetniški pisarni mersikaj spremenile, — če ne bomo spali.

Odvetniški tarif je zvišan, naredba stopi v veljavo s 1. julijem. Glasilo odvetnikov „Gerichtshalte“ piše:

„Glasom postave z dne 26./3. 1890, drž. z. št. 58, je justični minister upravičen, da sme odredbenim potom določiti tarif kot merilo za opravljena dela pri onih odv. opravilih, pri kojih je mogoče določevati njih povprečno vrednost, vsled njih enostavnosti in ker se vedno ponavljajo. Na podlagi te postave določen je bil po odredbi z dne 11./12. 1897. drž. z. št. 293. tarif, ki je bil v veljavi nad 10 let. Priznamo, da se je moglo postavke, določene v tem tarifu, začetkoma smatrati za pravične. Ker pa draginja v vsej Avstriji in v vseh panogah gospodarskega življenja le raste in raste, začeli so odvetniki čutiti, da s tem tarifom ne morejo več izhajati! Tako so se vedno bolj uveljavljale zahteve po izboljšanju tarifa, posebno na odvetniškem shodu 11. in 12. oktobra 1908.“ . . .

P. N. 532/1956

Postavljeni smo pred fait accompli: Mestoma za polovico, povprečno pa nad eno tretjino višji bodo od sedaj naprej dohodki naših šefov, — in to vsled tega, ker so gg. šefi vsled naraščajoče draginje prišli do prepričanja, da z dosedanjim odvetniškim tarifom ne morejo več „izhajati“. Ipsissima verba! Klijentela bo začetkoma malo pogodrnjala, čez eno leto pa bo sedaj upeljani tarif že udomačen.

Mi seveda pozdravljamo to naredbo justičnega ministrstva, ker zavidni nismo in nočemo biti, — če imajo naši šefi še tako lepe dohodke, — naj jih jim bog blagoslovi. Juristov je vedno več na svetu, in če si delajo konkurenco, se mora odišle dohodke na drug račun zopet kriti. Pozdravljamo to naredbo z veseljem tudi zaradi tega, ker bodemo z njo stopili pred svoje šefe in zahtevali tudi za se korist. Da bi tudi sedaj pri novem tarifu ostalo vse pri starem, nikakor ne gre.

Ko čutijo naši šefi draginjo in pridejo vsled tega do prepričanja, da se z dosedanjim tarifom ne da več izhajati, — kaj porečemo pa mi? Ali se pri občni in neznosni draginji da izhajati z našimi plačami, ki ne spadajo v XX. marveč v XVIII. stoletje! Pridemo tu do kardinalne točke: Reforma in zboljšanje uradniških plač, in določitev minima in plačilnih razredov.

Gospodje šefi! Mi čutimo draginjo, ne vi! In mi nimamo moči, da bi od (odvetnika) ministra Hohenburgerja zahtevali poviška, zato pa zahtevamo povišek naših eksistenčnih pogojev od Vas! Vi s svojimi 1000—3000 K čistega mesečnega prinosa, s svojim uplivom v narodnem gospodarstvu in v politiki ste danes še vedno narodni voditelji, — mi pa smo danes še vedno to, kar smo bili: Delavne mašine, ki uklepamo duha in telo v moreči pisarniški zrak, ki izžarevamo svoje sile v mehaničnih opravilih, zato pa nimamo niti dovolj prostega časa, niti primerne odškodnine, marveč služimo le toliko, da uvidimo vso našo mizerijo.

Ko so avstrijski odvetniki zahtevali od justičnega ministra povišanje tarifa, motivirali so to svojo zahtevo (poleg draginje) tudi s tem, da zahtevajo uradniki izboljšanje plač. Povišek jim je torej dan vsled draginje, in da se nam izboljšajo sramotne napitnine, ki jih dobivajo nekateri, in sramotne „plače“, ki so jih deležni drugi. Zahtevamo torej od časti naših šefov, da nam uredite naše plače! Če pa oni tega ne store, je bila njih zahteva, v kolikor so jo podpirali s povišanjem plač, čisto navadna in umazana hinavščina, — v kazenskem redu označena kot „Vorspiegelung falscher Tatsachen“, „slepljenje z neresničnimi navedbami“.

Aut, aut! Gospoda šefi! Vi veste, da gre moderni tok socialnega življenja za tem, da se kolikor mogoče izboljšuje položaj nižjih slojev. »Dem kleinen Manne soll geholfen werden«, reklo se je že pred 10 leti. In Vi, ki imate vedno na jeziku narodno enakopravnost, narodno povzdigo, drugi zopet morda celo socialno enakost, Vi imate v svojih pisarnah uslužben duševni proletarijat, ki bi lahko neizmerno mnogo koristil narodu in Vam pomagal mobilizirati mase, — če bi bil sam na zadovoljivi stopinji. Ne zahtevamo ničesar pretiranega, zahtevamo samo svoje pravice: za svoje delo ne bomo dobili nikdar polnega plačila, to vemo dobro, ker nadvrednost (Mehrwert) gre po sedanjem sistemu v žep delodajalca. Ker se bo ta sistem šele izboljšal morda tekom stoletij, nam tudi ne pade v glavo zahtevati kaj anticipatno nemogočega, — a kar zahtevamo, je naše človeško pravo: Zahtevamo toliko, da ne bomo v bedi, marveč svoji izobrazbi in delu primerno plačani in enakovredni z drugimi uradniki ljube Avstrije, ki manj delajo kakor mi.

Tožite, da naš narod nima dovolj inteligence in da nam je potreben vsak mož, — sami pa ste krivi, da nas je 500 izključenih od vsakega drugega kulturnega dela, ker se moramo najprej boriti za obstanek in kruh. In koliko energije, koliko potrebnega podrobnega narodnega dela gre v izgubo, koliko moči za gospodarsko, politično, kulturno podrobno delo po mestih in trgih! In tega ste krivi Vi, gg. šefi, ker ste zaostali za duhom časa, ker podpirate reakcijo in svojim delavcem ne priznate najpotrebnejšega: Zadosti kruha. Vi ste ga imeli zadosti prej, še več ga imate sedaj! Dajte od svoje izobilice nam, kar zahtevamo!

Moje mnenje!

(Dalje)

Zadnjič sem na kratko označil moje mnenje glede značaja uradništva, delavnih in pa nekaj drugih že večkrat pregretih stvari.

No povedal nisem nič novega — vem pa, da se je treba držati droga, katerega smo se prijeli, ker se sicer stvar zelo hitro pozabi osobito od strani onih, katerim je namenjena.

To pa nič ne de. Dandas živimo tako hitro, da sami ne vemo kaj, nam prinese jutrašnji dan. Zato pa tudi ne moremo trditi, da bi ravno mi ne dosegli kaj za se potrebujemo, s časom se spremeni tudi vreme. In če bode enkrat strela udarila tudi v hišo onih, ki niso bili dovolj previdni, da bi sezidali najprej na svojo streho strelovod — temveč hočejo v prvi vrsti rešiti druge

— tedaj bodo zadeti po svoji krivdi in mi jim lahko to privoščimo. Povedali smo jim že večkrat, da naj se z vremenom nikar preveč ne igrajo še manj pa z ljudmi — in če je ta človek tudi samo odvetniški in notarski uradnik, — kajti tudi on se zaveda, da je ustvarjen za življenje in sicer za tako življenje — kakoršnega imajo drugi uradniki, ki opravljajo vsaj toliko težak in duhomoren posel, kakor ravno odvetniški in notarski uradniki. Mi ne maramo ničesar zastoj in tudi od ničesar ne odnehamo, ker vemo, da smo opravičeni zahtevati.

Nobenh nagrad, nobenh prednosti pred drugo vrsto uradništva ne maramo — hočemo le živeti — živeti tako, da nas ne bode sram pred drugimi, ki žive boljše — pa delajo slabše in manj. Da je to najmanj, kar moremo in moramo zahtevati, mislim da ni treba še posebej povdarjati — če pa nam hoče kedo še kaj več dati — hvala mu — se bode vsaj lahko na prsi potrkal, da je dober človek, zahtevamo pa to ne. Mi se le trudimo urediti našo plačo — ki se prav za prav po večini plača dosedaj ne sme imenovati. Plačajo nas tako kakor zaslužimo, in zahtevamo naj od nas toliko, kolikor nas plačajo. Dokler pa bode narobe, ne moremo jamčiti ne za dobro uradništvo ne za delo — pripišejo naj vse posledice sami sebi — če jih bomo kedaj iznenadili in to se lahko tudi v kratkem zgodi s to razliko — da bodo takrat morda odvetniški uradniki nekoliko dražji kot danes; dobrega uradnika pa se bodo morali ustvariti sami.

Takrat, ko bomo kaj s silo dosegli, bomo tudi s silo zahtevali, in če se bodo mogli braniti, to bode njih stvar, ne naša.

Morda se zdim komu v tem naziranju preveč optimističen, nič ne de, jaz imam v tem svoje mnenje, drugi pa svoje. Jaz vidim že sedaj čas, ko se bodo tudi za nas vremena razvedrila. Tok časa je nevzdržljiv, kdo bi si pred par leti mislil, da bomo imeli kedaj „penzijon“, jaz mislim da najmanj naši gg. šefi, pa smo ga vendar dosegli preko istih. Mi smo tisti, ki se lahko zavedamo, da smo si to ustvarili sami s pomočjo onih, ki niso naši šefi. In če nam oni ne uredijo dosedaj nevzdržljivih razmer, se bomo tudi tukaj sami pomagali.

Tudi pri tem, da bi se nas sprejelo med privatne penzjoniste, so se upirali na vse kriplje — pa hvala Bogu se nihče zanje zmenil ni. Sedaj, ko smo jih prehiteli, lahko še stokajo, da bodo morali plačevati prisiljeni to, kar bi preje lahko ceneje in lepše sami uredili. To pa seveda jim ne bode pomagalo veliko. K večjemu kar še lahko dosežejo je, da zvalè celo plačevanje na uradništvo, kako se jim bode to obneslo, je pa

druga stvar. Dokler obstoji organizacija, se jim to ne bode tako lahko posrečilo — če pa bodo hoteli to po ovinkih doseči, je pa to drugo polje, katerega bomo tako razorali, da takih brazd ne bodo zravnali z lepa.

Moje mnenje je, da lepa beseda najde lepo mesto, in upam da bode tudi glede naše zahteve po zvišanju in določitvi plač šlo lepim potom. Malo skeptike je treba v stran, pa mislim da ne more nikomur škodovati.

Prosimo jih še danes, naj ne tirajo stvari do skrajnosti — ker skrajnost ni nikjer dobra — najmanj pa — v odvetniški in notarski pisarni. Ravnotako tudi ni zdrava samoobramba, pa kaj človek vse ne stori, če je v položaju braniti to, kar mu je ustvarila pravica do življenja.

Mi ne iščemo ne za se ne za svoje potomce nikakih sinekur in tudi testamentov ne maramo napravljati; naši potomci naj si dele kruh po merilu socialne pravičnosti — v potu svojega obraza naj si služijo istega — ne moremo pa trpeti in gledati kako se jednega miza vsled obilja šibi, ko drugi ne ve, kako si kupi najpotrebnejše.

In to se bode toliko časa dogajalo, dokler ne pride čas — da se spametujejo tisti — ki danes še o naših pravičnih zahtevah ničesar vedeti nočejo ali pa, ko bodo prisiljeni dati nam to, kar zahtevamo in prosimo.

Prosili in zahtevali smo in še danes prosimo in zahtevamo kot najnujnejše ureditev plač in mezdne pogodbe. To so zahteve, od katerih ne moremo odnehati in naj se zgodi, kar hoče. Če ne dosežemo sedaj, dosežemo pozneje, enkrat pride gotovo čas, ko to dosežemo. Nedosegljivega ni ničesar in tudi to ne. To je le vprašanje časa, morda prav kratke dobe — katera zavisi od tega — v kolikor je naše uradništvo organizirano in v kolikor so naši gg. šefi študirali socialne probleme. Organizacija naša je danes še preslaba, da bi mogla to siloma doseči — in naši gg. šefi kažejo še premalo poznanja razmer, v katerih živimo. Toda nekaj je gotovo in v tem je naš spās. Organizacije se oživljajo potom duševne hrane, katere jim hočemo po zmožnosti polagati v našem stanovskem glasilu. In če tudi smo danes morda razdejani — morda smo jutri, pojutranjem, ali čez jedno ali par let popolnoma organizirani, organizirani tako, da bomo do zadnjega združeni v naših vrstah. Zatoraj sem in ostanem vse svoje žive dni zagovornik ideje — naj se članarina ne pobira le za to, da se ista hrani v društvenih blagajnah — naj se vsakemu članu plača iz iste tudi Slovensko pisarno — ker le to je v stanu nadomestiti to, kar smo cela leta zumudili. Če

bode posameznik sprevidel, kaj se dela in kaj se je zgodilo — bode tudi vedel, za kaj plačuje socialni davek — in če se bode prepričal, da je naše delo pravično pošteno in dosegljivo — ne bode imel vzroka misliti — da smo ljudje od katerih se pobira le denar za razna nepotrebna potovanja po Dunaju itd.

Urediti nam je treba najprej doma, kar je še neurejenega in potem se ozrimo po okolici.

To pa zamoremo le potom »Slovenske pisarne« in jaz se prav nič ne domišljujem, da je bivše glasilo »Nova doba« marsikaj dobrega storila v tem oziru — dasiravno jo ni marsikateri bral.

Če drugzega nismo dosegli z »Novo dobo« smo spoznali — da našim gg. šefom tako pisanje ne ugaja, smo gotovo zadeli v živo. Le malo radikalneje je bilo treba — pa bi morda dobili kak drugi utis. Škodovati nam ne more veliko — jaz se celo domišljujem — da ni ravno najlepše biti odvetniški in notarski uradnik — in to bodem morda skusil pozneje dokazati — čim preje presedlamo tem bolje. Stvar se mora obrniti tako ali tako, tako kakor so razmere sedaj, so nevzdržljive.

Zavoljo tega si dovoljujem še enkrat pristaviti lonc k ognju — ki je menda že preveč dolgo na strani stal — da zavre še enkrat tista že tolikrat in morda ne zadnjič pregreta plača, za katero se tako pehamo. Pa saj to tudi drugače imenovati ne morem. Drago ne bodemo živeli v odvetniški in notarski pisarni nikdar, zahtevali smo na primer za mundanta in strojepisca minimalno plačo 100 K mesečno to je toliko — kolikor marsikateri naš g. šef v jedni noči ali pa še več zašampanjizira, če je dobre volje.

Ali je morda to neopravičeno — posebno — če dobi tako plačo šele čez tri mesece po vstopu in če smo še sami zahtevali, da mora imeti vsaj dve nižje šole. Jaz mislim, da bi se nam vsak Amerikanec smejal — če bi zvedel da hočemo za borih 100 K zaslužniti takega duševnega proletara, ki je celih sedem ali še več let študiral in trgal hlače po šolah. Ja, 20 dolarjev na mesec, bi dejal Amerikanec — to ima pri nas v Ameriki vsak premogokop na 14 dni ali ste na duhu bolni ali kaj?

Pa je tako — celih sto kron hočemo za takega človeka in tega nam ne privoščijo pri nas. Pač lepe razmere!

Če bi kakemu Amerikancu povedal seveda tako previdno, da bi solicatorjev in pisarnovodij niti ne omenil ker sicer bi se katastrofa že prej zgodila, da smo zahtevali za maturanta, jurista, stenografa itd. 140 K na mesec, potem pa

ne vem če bi nas ne usekal po glavi, da bi prešle vse kolektivne pogodbe iz spomina. V Ameriki je ljudsko razpoloženje že tako — da bi bil morda marsikateri delodajalec — pri takih razmerah če že ne linčan — pa čisto gotovo javno zasramovan. Pri nas pa v »blaženi Avstriji«, kjer se velekapitalistična morala štiti z vsemi bajoneti in kanoni, pa se vrši cela stvar tako gladko, kakor bi sploh drugače biti ne moglo. Ja, ja »Es ist eine alte Geschichte — doch bleibt sie ewig neu — und wenn sie just passiert — dem bricht das Herz entzwei«.

Pa kaj vse to, komu gre to kaj mar, če ne pozna ne draginje — ne potrebe — če ne ve drugzega kakor to — da je Bog najprvo sam sebi brado vstvaril. Mi pa dobro vemo, da je za vse ljudi dovolj dela in jela na svetu — pa se ne pustimo tudi od nikogar strašiti in se stradati.

Minimalne plače hočemo doseči in te bomo prej ali slej tudi dosegli to tem lažje — ker že danes pravijo nekateri gg. šefi, kako da pridejo oni do tega, da morajo višje plačevati uradnike kakor drugi. Pa to je tudi čisto res — če se bodo gg. šefi zgovarjali — če bodem lahko na leto 10 ali celo 20.000 fl. dal v hranilnico pa Vam bodem plačo povišal potem ne vem kako bode s povišanjem. To ne drži.

Kdor ne more poštenega dela pošteno plačati — naj dela sam, potem pa bode tudi tistih 10000 fl. na leto hudič vzel.

Radoveden sem kaj in koliko bi si prihranili gg. šefi — če bi naenkrat ves odvetniški in notarski aparat odnehal. Jaz mislim, da precej manj kakor pa sedaj. Marsikateri tisočak bi odfrčal tako skozi okno — da bi se Zepelinu in Wrightu ne bilo treba več truditi za problemi kako se leta po zraku brez krmila in gonila. Zakaj pa zdravniki lahko žive — ko morajo delati in služiti sami, in če ima tak zdravnik poleg tega nastavljenega še slugo in morda tudi blagajničarko — mora zato delati še za ta dva, ne da bi to moral kam zaračunati. Odvetnik in notar pa hoče delati z aparatom — koncipijent, stenograf, strojepisec, solicator in ne vem kaj še vse — pa bi rad ves zaslužek sam sebi v žep utaknil. To vendar ne gre. Če pa mislijo da ne morejo izhajati s takim objemom — za katerega je v odvetniškem tarifu vse polno nastavk — pa naj gredo v državne službe, potem saj ne bode toliko tarnanja, koliko je vpisanih juristov pri odvetniških zbornicah. Če pa bodo mladi gg. kandidati videli — da je treba uradnika pošteno plačati — pa tudi v odvetništvo in notarijat silili ne bodo.

Mizerija gre povsod roko v roki.

Zato pa je ravno tem upravičenejša naša zahteva po minimalnih plačah. Kadar bo uvedena enakost, pa bo odvetniška in notarska pisarna imela kmalu drugo lice.

Le nekoliko poštene razdelitve je treba, povite v kolektivne pogodbe, ki bo vezala vse šefe in zadovoljni bodo tako strojepisec kakor stenograf, solicator in tudi šef.

Takega socialno nasprotstva bodisi v plačevanju kakor tudi pravicah, kakor je v našem stanu — ne najdemo z lepa kje drugje.

Jeden vse, drugi nič — seveda med temi častne izjeme. Namesto da bi se naši gg. šefi potrudili sami nekoliko odpraviti te neznosne razmere, ki kriče tako daleč — da je naš stan pri priprostem ljudstvu že popolnoma diskreditiran — pa oznanjujejo socializem drugim, ki jih zato prav nič ne prosijo. Socializem naj prepuste popolnoma družim, ki ga poznajo v celoti, ne pa samo oni del, ki nese — medtem ko so za socialne pojme, kjer jih to stane par grošev, popolnoma gluhi in nesposobni in celo na strani izkoriščevalcev. Ni treba misliti, da se to ne da odpraviti — odpraviti se ta nasprotstva morajo in sicer tako — da bode vsak uslužbenec, kakor tudi šef vedel do kam sega njegova pravica in kakšna je pravica uradnika in sicer vsaj glede nastavljanja in plačevanja uradništva. Vsak odvetnik in notar mora že pri otvoritvi pisarne vedeti, kaka bo režija in kaka opravila more dati uradniku. Zategadelj bi se moralo predvsem tudi točno določiti nele plača, temveč tudi poslovanje uradništva. To je sicer veliko težja stvar, kakor na primer pri stavcih, ki imajo v svoji veliki skoraj več kot pol Evrope obsegajoči organizaciji natančno določeno delo. Organizirani stavec danes prav dobro ve, da mu ni treba prejeti dela za katero ni bil nastavljen in ga v to tudi nihče siliti ne more.

Pri nas je pa uradnik „Mädchen für alles“. Nastavi se ga za mundanta — pa se od njega zahteva vse manipulacijsko delo in ravno tako tudi strojepisca. Jediní uradnik v naših pisarnah, ki je še precej nespremenljivega značaja je stenograf, toda le radi tega — ker so navadno sami juristi — vezani le začasno na pisarno ter vsled tega tudi pravočasno marsikatero častno delo odklonijo! Glede solicatorja in pisarnovodje so pa mnenja bodisi uradništva kakor delodajalcev tako različna, da se danes več ne pojavi ne eden ne drugi naslov. Pri takih razmerah je seveda veliko težje določati plače — kakor sicer pri drugih uradnikih. Zategadelj bi bilo treba pri teh socialnih krivicah in protislovjih tudi ob jednem z regulacijo plač precejšnje re-

medure. Vsak g. šef bi moral računati na gotovo kategorijo uradništva.

Vsak bi moral imeti mundanta ali strojepisca, kateremu se odkaže prepisovanje vlog in pisem z ekspedicijo istih in sploh vsa mehanična dela — tu bi se ne smelo zahtevati od njega več kakor pridnosti in spretnosti v svojem poslovanju.

Drugi uradnik naj bi bil stenograf, ki bi moral biti brezpogojno le prenašalec duševnega dela šefa — koncipijenta ali pa tudi pisarnovodje na čisto in tretji uradnik naj bi bil solicator. Temu bi se odkazalo le ekspenzar — ekspedicija, nadziranje mehaničnega dela — poizvedbe pri sodiščih in prav navadne šablonske vloge in dopise, ter sploh vsa ona dela, ki ne zahtevajo posebnega znanja zakona, ki sploh nimajo z prostim duševnim razpolaganjem nikakega stika. Vsa druga dela, ki niso manipulacijske narave morali bi opravljati jedino le šefi in koncipijenti. V pisarnah pa, kjer se zahteva od solicatorja občevanje s strankami — sestavljanje vlog in sploh dela — ki so zavisna od prisotnosti večje duševne prostosti in zmožnosti, je na mestu pisarniški ravnatelj, katerega delo bi se pa v manjših pisarnah — osobito tam — kjer se delo težko deli z solicatorjem in pisarnovodjo združilo poslovanje slednjih v edino ravnateljsko.

In v onih pisarnah, kjer se kumulira poslovanje solicatorja in pisarnovodje, bi se smelo vsled in ravno le vsled te kumulacije prenesti nekaj manj vrednega dela, ki je določeno za solicatorja, na kakega starejšega in usposobljenejšega mundanta oziroma strojepisca ali manipulanta. To se mi vidi pravično radi tega, ker večkrat šef ne more držati mundanta, ali strojepisca, stenografa in solicatorja, poleg tega pa še pisarnovodje in koncipijenta, ker mu je ljubša in prikladnejša varijanta, strojepisca in pisarnovodje, kakor pa prva, in če je že v pisarni več conceptnega dela — pa še koncipijenta.

Zaradi tega tudi pri določitvi plače v kolikor sem razpravljal glede kolektive, nisem omenil one solicatorjev in pisarnovodij, ker se mi pri taki razdelitvi v smislu dunajskih resolucij vidi minimalna plača za solicatorja 200 K mesečno previsoka, za pisarnovodjo pa prenizka.

Sistemizirati bi bilo treba ravno tukaj dve mesti — solicatorja in pisarnovodje in sicer z minimalno plačo prvemu najmanj 160 do 200 K in drugemu 200 do 400 kron. To se mi zdi po mojem mnenju tem upravičenejše, ker se bodo odvetniške in notarske pisarne vedno manjšale in po številu rastle ter bodemo morali računati tudi vedno z večjim številom koncipijentov, tako da bodo vedno le odprta mesta strojepisca, stenografa, solicatorja ali pisarnovodje, medtem ko

bodo srednji uradniki — kakor arhivar, knjigovodja itd. z vsemi pripadki sčasoma popolnoma zginili in se bode le med temi dalo nekaj dela deliti, kar bode pa seveda tudi upoštevati prvotno pri plačah, bodisi glede usposobljenosti in časa službovanja, pozneje pa tudi pri sklepanju kolektivnih pogodb. Da sem si dovolil prekucniti naše resolucije, na katerih držimo že toliko let, nisem storil nič drugega, kakor sem hotel zavzeti neko drugo smer, da se prilagodim razmeram, in mislim, da bomo po tej poti lažje dosegli ustanovitev minimalnih plač, kakor pa če vržemo vse solicitorje in pisarnovodje v en koš, pa zahtevamo za vsakega po 200 do 300 kron mesečno. Danes je v vsaki pisarni solicitor, jeden namešča koncipijenta, drugi opravlja solicitorsko delo, ki nima s konceptnim delom vsaj ne veliko opravila, zato se tudi ne more zahtevati za solicitorja mesečno 200 ali 300 kron to tem manj, ker ima vsak mlad šef mladega solicitorja, in katerega ne more plačati 200 K, mlad solicitor pa jih, po pravici rečeno, zbog svoje nezkušenosti in nevežbanosti tudi ne zasluži.

Sicer je pa to, gospod urednik, le moje skromno mnenje — kakor sem Vam že povedal — ter se ne bojim istega tudi na vse strani zastopati. Če mi pa kedo pokaže boljše pot, bom pa po isti hodil. Boljše pa je če pri sedanjih razmerah s pametno politiko nekaj dosežemo, kakor če vsled pretiranih zahtev ostanemo tam, kjer smo bili. To so doživeli na Nižjem Avstrijskem in tudi že pri nas.

Nekaj je čisto gotovo — tudi če imamo malo nižje minimalne plače — nas to ne bode oviralo, da vsak po svoji delavnosti in zmožnosti nekaj več zahteva, kakor minimalno plačo, konkurenca med uradništvom ne bode nikdar ponehala — ker tega tudi ne zahtevamo — če pa bodo šefi videli, da morajo za slabega solicitorja plačati 160 K, bodo dali rajše dobremu pisarnovodji 200 K ali kaj več. Slab solicitor pa bode tudi vedel, če ga enkrat šef zapodi — da mu 160 K drugod ne „fali“, če se ga sploh še akceptira za solicitorja.

Ravno radi tega, ker so se dosedaj gg. šefi vedno zgovarjali, da so naše zahteve previsoke, na drugi strani pa mi nismo še prav nič poskušali naše zahteve drugače urediti, da poskusimo enkrat naše resolucije zasukati da ustvarimo nekoliko več kategorij uradništva in naše zahteve zavoljo ljubega miru nekoliko nižje nastavimo. Praksa nas uči, da s sedanjimi zahtevami v teh razmerah ne renisiramo, — pa jo udarimo po bližnici — da bode našim g. šefom dana prilika, če hočejo, da se nam približajo.

Po mojem mnenju bi bilo treba uradništvo sledeče urediti:

- a) mundant in strojepisec
- b) stenograf
- c) solicitor in
- d) pisarnovodja.

Minimalna plača pa naj bi se nastavila sledeče:

1. mundantu in koncipijentu po 3 mesečni preskušni mesečno 80, K po preteku 1 leta pa 100 K,

2. stenografu pa po 3 mesečni poskušni mesečno 120 K — po preteku 1 leta pa 150 K,

3. solicitorju, kakor hitro se ga uporablja za solicitorska dela, mesečno 160 K, ki se po pravičnosti in usposobljenosti od časa do časa zviša,

4. aktuarju in knjigovodji ter drugim vmesnim poklicom, če je njih delo po večini mundantovsko, mesečno plačo 120 K, če pa je njih delo pretežno solicitorsko — kar se ima smatrati tudi knjigovodstvo — urejevanje arhivov itd., pa mesečno plačo 160 K in

5. pisarnovodji pa mesečno 220 K.

Vse to je kakor rečeno le moje mnenje in ravno tukaj je treba otvoriti debato, da bodo o tem vsi člani, kateri edini imajo pri takih resolucijah glasovati — natančno vedeli — kaj govori pro in kontra.

Te stvari je treba spraviti pravočasno na tapet — ker roka se hitro vzdigne — še hitreje pa tako sprejeto resolucijo pokoplje.

Konečno hočem omeniti za danes le še nekaj, ker sem si dovolil tebi nič meni nič zvišati zahtevo minimalne plače pisarnovodje od 200 na 220 K. Poglejmo če so te zahteve ravno glede pisarnovodij upravičene ali ne, osobito ker nam je nedavno g. šef morda „bona fide“ zabrusil v obraz, da dobrih pisarnovodij na Slovenskem sploh ni.

V Ljubljani je bila razpisana pri mestni hranilnici — toraj zavodu pod javno kontrolo, ki nastavlja svoje uradnike definitivno kakor pri mestnem magistratu, služba asistenta.

Od prosilcev se je zahtevalo predvsem matura in pa bančno znanje.

Med 38 prosilci, ki so bili po večini juristi in nekateri tudi bančno zvezbani — bil je tudi neki večletni solicitor.

Človek bi mislil — da je skoraj zastoj človeku, ki ni v vsem tako kvalificiran, kakor se to zahteva, sploh ni mogoče dobiti službe. Pa stvar je bila drugačna. Ravno tukaj med vsemi 38 prosilci — katerim se gotovo nobenemu ne more kaj očitati — dobil je prvo mesto odivetniški solicitor, ker se ga je smatralo do-

volj moralnim in zmožnim in to ne brez premisleka; kajti predno se dobi pri občinskem svetu službo mora človek ležati po več tednov in mesecev razgaljen — da mu vsi pregledajo vsak mozolček — če se ne da iz njega kaj iztisniti — mora biti dovelj čist in to je tudi moralna stran odvetniškega uradnika in jaz sem ponosen, da je ravno „on“ dobil to mesto!

Če jo je pa dobil oziroma prosil, je imel za to tudi vzroke. Nastavljen je bil v notarski pisarni z mesečno plačo 70 fl. Ko je šef izvedel, da hoče oditi, ponudil mu je takoj 80 fl. ter priznal laskavo da je vsposobljen za njegovo pisarno tako da si ne želi boljšega. No pri hranilnici je mož dobil 95 fl. — in ko poteče provizorna doba bode definitivno nastavljen, in če se bomo v poznejših letih še kaj nanj spominjali — znamo doživeti, da ga najdemo v letnem izveščju z letno plačo 4000 K.

Bil je dober delavec, pošten uradnik — pa sreče ni imel pri nas, zato pa je, tudi ko se mu je nudila boljša prilika, odšel takoj iz notarske pisarne.

Drugi slučaj. Ravno tako dober uradnik, s slabo plačo 90 fl. ali še manj odjadra iz odvetniške pisarne. Poskusi srečo drugje.

Danes lahko le bilježimo, da zasluži v par dneh včasih več kakor po prej celo leto — pa prav pošteno.

Tretji slučaj. Dva uradnika solicitorja, z mesečno plačo 80 fl. Oba gresta v trgovski komptoar prvi z mesečno plačo 120 fl. drugi 130 fl. Za nas so ti uradniki skorajda zgubljeni. Vprašati pa se moramo, po čegavi krivdi. Če je res toliko pomanjkanja dobrega uradništva v odvetniški in notarski pisarni — zakaj se gg. šefi takih niso znali ohraniti da so morali trkati drugje na vrata. To se je vse zgodilo v teku zadnjega pol leta v Ljubljani. Brez vsacega komentarja.

Trgovska podjetja in trgovci znajo spoštovati in čislati odvetniškega uradnika — prosta obrt odvetništva in notarijstva pa ne. To vse je zapisano v zgodovini ljubljanski — za časa ko se je odvetništvo in notarstvo branilo zakona, naj se vsled vzvišenega poklica odvetniški in notarski uradnik ne sprejme v zaščito zakona trgovskih nastavljenecv. Trgovski zakon nas je v stanu braniti — nikdar pa ne odvetniška in notarska pisarna, in če nas tudi trgovski zakon ne bode branil — branila nas bode trgovina, za to pa naj se tudi nobenemu na cedè sline po odvetniški in notarski pisarni, ako nima prilike

dati svojemu poklicu nove cilje, ki ga v novem stanu dovedejo do zadovoljstva in boljšega gmotnega položaja.*)

Naša zveza.

V številki 7. avgusta lanskega letnika „Sl. Pisarne“ govorili smo obširno o reformi našega društvenega življenja in o reformi našega plačilnega sistema. Kajti dosedanja desetletna naša organizacija ni dosegla ničesar, — razven malenkostnih drobtinic, — in treba se je bilo končno zdramiti k novemu življenju. Preveč je bilo fraz in premalo dela, vsled tega smo dosegli to, kar so dosegle vse slovenske javne korporacije in stranke, ki niso bile zadostno organizovane: Bistven neuspeh.

Prvi predpogoj za vse naše delovanje, *conditio sine qua non*, je enotna organizacija.

V zadnjem letu zabilježiti moremo vesel preobrat. Društva so se postavila na lastne noge, — postala so samostojna, — in uvidela so potrebo naše zveze. Že sedaj je „Slovenska pisarna“ postala tudi formalno obvezno glasilo za naša najvažnejša društva, in tam, kjer „S. P.“ še ni upeljana kot obvezno glasilo, upamo, da se to kmalu zgodi. Ob enem so se vsa društva na zadnjih svojih občnih zborih, izrekla v principu za tako zvezo, — in pravila „Zveze“ so od vseh društvenih odborov odobrena. Prvi korak k enotnosti je torej storjen.

In sedaj je treba poklicati „Zvezo“ k življenju, — ter ob enem skrbeti, da bo res izpolnjevala svojo nalogo, da bo to, kar ima biti vsaka taka strokovna centrala: Najvišja instanca v naši organizaciji, zastopnica organiziranih, izvrševalka in prvoboriteljica našega gibanja, — naš vidni, močni in krepki vodilni in izvrševalni organ. Skrbeti moramo, da ta naša zveza ne bo nikako mrtvorojeno dete, nikak udarec v vodo: zato treba na ustanovnem občnem zboru ostro začrtati smer njenemu delovanju.

Reforma na glavi in udih, — to je, s kratkimi besedami povedano, smoter, namen naše zveze. Ali beseda „reforma na glavi in udih“ ne sme zvoedeneti v frazo, ampak mora ostati pojem, pod katerim si predstavljamo nekaj živega, krepkega.

Reformirati organizacijo, ustanoviti pogrebni sklad, podporni sklad za obolele in brezposelne; ustanoviti odbojni sklad; to so vprašanja — strokovne organizacije, — ki naj bo podporna

*) Da postane s tem naš stan *refugium peccatorum*, je krivda gg. šefov. „Das ist der Fluch der bösen Tat, dass sie fortzuegend Böses muss gebären.“ Op. Ur.

in odbojna, za podporno bolnih in brezposelnih, in za podporo o bojnih časih, o časih eventualne stavke. — Kajti pripravljeni moramo biti na eventualnosti, ker čas je, da začnemo energično bojno akcijo proti onim, ki za malo, neurejeno plačo izkoriščajo najboljše delavne moči tovarišev! Ureditev poučnih večernih kurzov, izvojevanje šesturnega nepretrganega delavnika, ureditev plačilnih razredov; in kot predpogoj temu izpremenitev nekvalificiranih pisarniških uradnikov, — delavcev peresa, — v kvalificirane uradnike; sklenitev kolektivnih pogodb z odvetniškimi zbornicami, — to vse je naloga zveze. Če torej izpolni „Zveza“ svojo nalogo, bo odvetniški uradnik ravnopraven člen človeške družbe: njegova izobrazba bo odgovarjala modernim zahtevam, in njegovi izobrazbi bo odgovarjala njegova plača; naši delodajalci nas ne bodo smatrali za stroj, marveč za ravnopravnega, za pošten trud pošteno plačenega uradnika; kot takega nas bodo priznavale delodajalske zbornice; za slučaj, da bo naš tovariš bolan ali brezposeln, ne bo mu treba načeti svojih prihrankov, marveč v bolezni in brezposelnosti ga bo podpirala organizacija. Tovariš se bo oddahnil po šesturnem nepretrganem delavniku v večernih urah — skratka, iz strojev hočemo postati ljudje, enakopravni, prosti in svesti si svoje moči, ki jo imamo v sebi.

To moč vzbuditi, organizirati in z njo doseči naše pravice, to je naloga naše „Zveze“; predstavlja se nam torej naša zveza kot zbornica uradništva, torej kot **zbornica delojemalcev**, nasproti zbornici delodajalcev. In z ustanovitvijo take zbornice stopimo sredo modernega delavskega gibanja, — saj smo delavci uma!

In sedaj, tovariši, kvišku srca, na delo! Zveza mora biti ustanovljena še letos, — vsaka zamuda je naša gmotna in moralna škoda.

V. K.

Splošni pokojninski zavod.

V zadnji številki lanskega leta smo obravnavali to vprašanje.

Danes so 1. volitve v ta zavod že zdavnaj končane.

Slovinci seveda zopet enkrat še nismo pričapljali do spoznanja, da je najslabša oblika protesta — abstinenca. In v protest proti našemu apriorističnemu zapostavljanju smo se volitev v ta zavod vzdržali, — posledica tega, da so odborniki zavoda sami zagrizeni Lahoni. Druga posledica pa je, da naš stan, tudi med narodnimi nasprotniki, nima zastopnika.

Za danes se ne bomo prepirali, niti nočemo polemizirati z nikomur. Konstatiramo le, da smo napravili velikansko neumnost s tem, da smo se vzdržali volitev. Edino prava taktika v tem vprašanju bi bila: Mi slovenski odv. in not. uradniki bi bili morali mobilizirati vse naše slov. in hrv. tovariše na Kranjskem, Primorskem, v Trstu, Istri, v Dalmaciji, združiti se z vsemi slov. in hrv., sploh slovanskimi trgovskimi in komercialnimi uslužbenci teh dežel ter postaviti dogovorno kandidatno listo za pokojninski zavod. Ali bi bili s temi kandidati zmagali ter spravili mesto zagrizenih laškonacijonalnih odbornikov, ki so večinoma tudi pripadniki kapitalističnega laškonacijonalnega sistema, svoje demokratične slovanske kandidate v odbor, ali pa bi bili dosegli znatno manjšino, ki bi bila najlepši protest, vsaj oblika protesta bi ne bila tako vodena, kot je abstinenca.

Tako pa smo vladi, ki itak preži na vsak pojav jugoslovanske inferijornosti, dali zopet novo orožje proti nam v roke, ne proti našemu stanu, marveč proti naši narodnosti v obče; zmagala je laška večina, podlegla je nemška manjšina; čujte, **nemška manjšina na Primorskem!** In Jugoslovani? Nas ni bilo! To govori knjiga!

Umestno bi bilo, da bi ta naš članek ponatisnili tudi drugi listi, — v kolikor niso indolentni in slepi za take „malenkosti“, — kakor je bil indolent in slep tisti odbor, ki je vso volilno organizacijo tako „spretno“ vodil, in kakor je bil slep in indolentni oni, ki je prvi predlagal abstinenca. Da se je pridružila njegovemu predlogu masa, ni čudno. Saj ovce gredo vedno tja, kamor gre njih kozel.

„Zveza“ pa stoji zopet pred novo nalogo: koncentrirati našo moč tudi na volitve v pokojninski zavod in v to svrhu stopiti v dogovor z ostalimi jugoslovanskimi tovariši, Hrvati, ter obenem z jugoslovanskimi zavarovanci tega zavoda, ki ne spadajo v našo, marveč v komercialno stroko.

V. K.

Ali so poučni tečaji potrebni?

Jednega in drugega tovarišev sem slišal hudovati se nad poučnimi tečaji, ki naj bi se ustanovili za naš stan. Ta jeza je neopravičena, da smelo trdim — škodljiva.

V dopisu „Varujmo naš stan“ sem navajal, da bi smeli upati na zboljšanje naših razmer le takrat, če bi onemogočili vstop vsaki poljubni osebi v naš stan. Ravno tam sem tudi omenil, da bi nas do tega cilja pripeljali poučni tečaji.

V naslednjih vrsticah skušal bom to nekoliko utemeljiti.

Če človek še toliko študira, mu ne bodo koristile vse študije nič, če nima prakse. Jedno brez drugega je nič — oboje skupaj pa vse. Kaj mi pomaga, če znam vse §. različnih postav na pamet, če jih pa ne znam uporabljati?!

To je že uvidela večina stanov, ki puste svoj naraščaj teoretično izučiti v poučnih tečajih v tem, kar ga doma uče praktično.

Ali je pa mogoče stan odvetniških in notarskih uradnikov tako lahek, da ne potrebujejo poduka? Tega gotovo ne bo nihče trdil!

Marsikateri tovarišev je mnogo študiral, pa je bil vendar največji revež v svoji službi, dokler se ni praktično izučil. Mnogo je pa med nami ljudi, ki nimajo nobenih posebnih študij. Vsled tega se ne morejo niti praktično, niti teoretično izobraziti in posledica temu je, da ostanejo celo življenje duševni reveži. Tem ljudem je treba od-pomoči. Dati se jim mora prilika, da razširijo svoje duševno obzorje! Naš stan naj bo stan inteligence, ne pa stan duševnih, — in vsled tega tudi gmotnih — revežev!

Pod sedanjimi pogoji je lahko vstopil v naš stan vsakdo, ki je le znal malo pisati. Za pisanje oziroma prepisavanje se pa ne more zahtevati dobre plače. To vé vsak novinec našega stanu in radi tega tudi ne zahteva velike plače za svoje delo. O mladosti s to boršno plačo še malo izhaja, toda čimbolj raste on, tembolj rastejo tudi potrebe in plača postane premajhna. Obrne se do šefa za zboljšanje plače, toda on ga po vsej pravici zavrne, vsaj v celej službeni dobi ni prav nič razširil svojega duševnega obzorja. Če je pa delo isto, naj bode tudi plača ista! Tak človek mora potem takem ostati reveš skozi celo življenje. Ali je pa to on sam zakrivil? — Ne! Gotovo bi se bil rad izobrazil in s tem zboljšal svoj položaj, toda kje? V pisarni ni prilike, ker ima vsak dovolj dela, izven pisarne pa tudi ne, vsaj je vsakdo vesel, da je prost pisarniških sitnosti. Treba bo vkljub temu skrbeti, da se vsak kolega izobrazí, kolikor dopuščajo njegove duševne zmožnosti, oziroma njegova pridnost. In to lepo in hvaležno dolžnost naj bi spolnjevali — poučni tečaji! Ti naj bi izobrazovali naš naraščaj od priprostega mundanta do zmožnega solicatorja!

Seveda bi ti tečaji ne mogli biti brezplačni. Za primerno plačo bi se pa gotovo dobile sposobne učne moči iz dobrih solicatorjev, koncipientov itd.

Poučne teorije naj bi prevzela v oskrbo bodoča Zveza v Ljubljani. Ta naj bi sprejemala naraščaj, določala vstopnino, šolnino (ali kakor bi se imenovali dotični prispevki) itd.

Na ta način bi moral biti vsak odvetniški in notarski uradnik član našega društva, ki bi tako postala dobro organizirana korporacija. Kot taka bi lahko mnogo koristila svojim članom.

Proč z nevednostjo, na dan s poučnimi tečaji!
I. Š.

Življenje naših tovarišev na deželi.

(Spisal Josip Christof v Ljubljani.)

Kolikrat se sliši tožiti in tarnati naše tovariše iz dežele o dolgočasju, ki baje vlada v malih in osamljenih krajih naše krasne domovine. Če se v takih krajih, kakor je to dostikrat resnično, pogreša vsako primerno družbo, zamore naš tovariš vendarle najti tudi tam prijatelje, ki mu skušajo krajšati čas in sladiti življenje. Prvi teh prijateljev je zvesto izpolnjevanje službenih dolžnostij, drugi dobre knjige in spisi in tretji krasna divna narava. In sedaj v podrobnosti!

Ako smo si svesti zvestega izpolnjevanja svojih dolžnosti, čutimo se veselo povzdignjeno, živimo v ponosni zavesti, da smo si pridobili spoštovanje svojih šefov; vračamo se dan za dnevom zadovoljnejše in veseleje v urade, vese-limo se v istih in zunaj njih doseženih vspehov, in vse to nam je bogato plačilo za naš velik trud. (Seveda ne čuti tega veselja človek, ki ni-ma ljubezni do poklica.) Ako si privoščimo po dokončanem delu kratek odpočitek, je nastopil kaj kmalu večer. Pri čitanju dobrih knjig in spisov, posebno časnikov in stanovskega gla-sila, napočila je ura, da se vležemo v postelj. Ker je itak dolžnost vsacega tovariša izobraže-vati se, pridobimo si na ta način znanosti in spretnosti v svojo in v korist svojih šefov. Po takem delu je tudi počitek sladak. Takšno naj bode življenje pozimi! — Ko se pa pomladi zbudi narava k novemu življenju, potem hrepenimo iz zaduhle sobe ven v prosto, lepo naravo. Vsak kraj ima pot, ki vodi skozi gozd in livado, ali stezico, ki vodi, le bližnjemu prostorčku, kjer se da odpočiti. Kratek jutranji izprehod vpliva blažilno in krepilno na duh, oživi dušo in je zdravju prikladen; na prostem srebamo z vžitkom dišeč jutranji vonj, ne da bi mislili na pisarniški prah, v katerem nam je večino dneva prebirati stare akte in dihati ostareli zrak. Tudi popoldan nam daje zopet priliko, napraviti izprehod. Seboj se vzame svinčnik in papir, premišljuje to in ono, sestavi spis in ga uredi za objavo. Če se ga potem najde natisnjena v stanovskem gla-silu, katero itak pogreša sotrudnikov iz dežele, je to tisočero plačilo za trud, ki ga je tovariš imel s sestavljanjem istega.

Ob prostih dneh obišče se tega ali onega tovariša, ki deluje v sosednem okraju, prihodnjič pa pride zopet ta, da govorita in izgotovita načrte za bodoče življenje. Drugič zopet poda se tovariš v bližnje mesto po svojih opravkih — in tako se ponavlja leto za letom taisto, vendar vedno na novo.

Če smo se privadili takega reda, vedeli se bomo ceniti kot zavedne može; in po pravici je tovariš, ki deluje v še tako majhnem kraju, dostikrat srečnejši nego oni, ki vrvi v gneči mesta. V takem slučaju je dolgočasnosti na deželi konec, treba je le poiskati zgoraj navedene tri zveste prijatelje in tovariše. Ni jih najti težko in oni spremljajo radi vsakogar, ako si svoj lastni „Jaz moram!“ ali „Jaz hočem!“ napravi v navado.

In ko je nastopilo mladostje v gozdu in polju, v loki in v gaju, potem se vrne veselje v srca naših tovarišev po deželi. Z novo ljubeznijo, z novim veseljem in razkošljem poprimejo se svojega težavnega poslovanja s trdnim upanjem, da bodo storili več, nego jim je bilo pozimi storiti mogoče.

Nepretrgano uradovanje na Kranjskem.

Na Kranjskem započeli so odvetniški in notarski kandidati akcijo za nepretrgano uradovanje od 8 zjutraj do 2 ure popoldan. Njim pridružilo se je tudi organizirano uradništvo ter je društvo odvetniških in notarskih uradnikov na Kranjskem dne 9. t. m. vložilo na odvet. zbornico sledečo vlogo:

Slavni odvetniški zbornici v Ljubljani!

Društvo odvetniških in notarskih uradnikov za Kranjsko v Ljubljani sklenilo je v svoji odborovi seji prositi sl. odvetniško zbornico za preuredbo uradnih ur po angleškem zistemu t. j. za uvedbo nepretrganega uradovanja od 8. ure zjutraj do 2. ure popoldne.

Upravičujemo ta korak s tem, da ne smatramo tako nepretrgano uradovanje le za udobnost organiziranega uradništva, ki mora po svojih pravilih skrbeti za socialno in duševno povzdigo vsega uradništva, temveč smatramo tako uradovanje kot socialno dobroto odvetništva, notarijata, uradništva in sploh vseh, ki imajo količkaj stika z istimi, bodisi uradno ali družabno. To našo upravičeno željo uvideli so tudi že odvetniški in notarski kandidatje, zagovarjati isto pa so se odločili tudi nekateri gg. odvetniki sami.

Ne dvomimo, da se bode tudi sl. odvetniška zbornica odločila za uvedbo angleškega

zistema uradnih ur, zato si dovoljujemo le še na kratko opozarjati na dobro stran takega uradovanja. —

Jedno najvažnejših vprašanj pri uvedbi uradnih ur od 8—2 je gotovo vprašanje gledé občevanja s strankami in pa radi razprav. Brezdvomno je, da je 95% razprav določenih le na dopoldanske ure in ravno tako brezdvomno je, da so vse razprave na popoldan določene le vsled tega, ker se istih dopoldne do 12. ure ne more opraviti — to pa le radi uradovanja od 9—12 in od 3—6. Da pri takem uradovanju nikakor ne kaže ne sodniku ne odvet. kandidatu, kakor tudi odvetniku samemu, ali vsaj ni priporočljivo, zamujati obed in kratiti že itak kratek prosti čas, je več ko gotovo, osobito, ker človek po napornem duševnem delu pri razpravah potrebuje potrebnega počitka in telesnega krepila. To potrebo dokumentirali so najrazličnejši uradi z uvedbo nepretrganega uradovanja, kakor: deželni odbor, finančno ravnateljstvo, mestni magistrat in carinski urad v Ljubljani. Potreba spremembe uradnih ur pa je prišla brezdvomno tudi do ušes predsedništva c. kr. višje deželne sodnije v Gradcu, ki je že večkrat na podrejena sodišča stavilo vprašanje, ali bi ne kazalo uvesti mesto sedanjega uradovanja nepretrgano uradovanje od 8.—2. ure. Da se bode tudi pri sodiščih uvedlo nepretrgano uradovanje, je brezdvomno, ker tako uradovanje žele sodniki in pa stranke same, kar nam izpričujejo osobito v zadnjem času po različnih listih objavljeni glasovi iz občinstva. Da so pri različnih uradih uvedene različne uradne ure, nikakor ne pospešuje poslovanje med uradi samimi, še manj pa med stankami, ki imajo opraviti s temi uradi ali pa z odvetniki. Vse one stranke iz dežele kakor tudi iz mesta dohajajo k sodišču in odvetnikom vedno le dopoldne in neštetokrat so se že slišale pritožbe, da morajo vsled takega uradovanja brezuspešno čakati od 12.—3. ure pop. ter zamujati celi dan, da zamorejo opraviti v popoldanskih urah v par trenutkih svoje opravilo — sicer je pa notorično, da ravno v odvetniške pisarne ne zahajajo popoldne stranke in če pridejo, so te le manjše meščanske stranke, katere se bodo brezdvomno najložje privadile novim uradnim uram. Uradovanje od 8—2 ure pa tudi vsekakor zadostuje za občevanje s strankami in izdelovanje internega pisarniškega dela, ker ravno v popoldanskih urah vsled obeda, vročine itd., ostane uradnik vsled naravnega procesa utrujen in len, medtem ko tega v dopoldanskih urah ni opaziti in ravno uradniki deželnega odbora zatrjujejo, da izvršujejo svoja opravila od 8—2 vestnejše ter intenzivnejše, ker je duševno

razpoloženje večje pri nepretrganem uradovanju, kakor pri opoldanskem odmoru.

Sicer pa že vsled ekonomije same je priporočljivo nepretrgano uradovanje, ker ni treba v zimskem času pisarne kuriti dvakrat na dan ter v popoldanskih urah tratiti plin ali elektriko, katere se moramo posluževati v slabějšíh zimskih dneh že od 4. ure popoldne. Da tako poslovanje nikakor ne odgovarja moderni higijeni in sicer ne le radi pokvarjanja očij temveč tudi radi tega, ker ravno duševni delavec potrebuje več počitka in prostega gibanja, kar pa pri sedanjih ureditvi ni mogoče, ker ne zadostuje čas in je isti tudi določen za vsako razvedrilo in šport na najneprimernejši čas po obedu. — Sicer pa je sl. odvetniška zbornica gotovo že večkrat čitala v naših strokovnih glasilih, da se trudimo z uvedbo strokovnih kurzov v spopolnitev našega uradništva, kar pa pri sedanjih razmerah ni mogoče, ker po trudapolnem duševnem delu v večernih urah brez prejšnjega zadostnega telesnega razvedrila in okrepčila ne bi imelo vidnega uspeha, ker je sedaj bolj ko prej v veljavi izrek: „V zdravem telesu zdrava duša“, in ravno uradnik pri taki razvrstitvi uradnih ur in v pisarnah, kjer najde nervoznost vedno odprte duri, ne more biti govora „o zdravem telesu in zdravi duši“.

Če so že najrazličnejši pedagogi pri učeči se mladini izprevideli, da je popoldansko učenje manj vredno, velja za nas to toliko bolj, ker je naše delo utrudlivejše in duhomornejšše, kar bo potrdil vsak dijak, ki se je zatekel v našo pisarno.

Ker odvetništvo itak nima veliko koristi od tega, da nas zadržuje popoldne v uradu, ko mu razun sodišča ni mogoče nobeno poslovanje z drugimi uradi, in je tudi naravnost v interesu strank, da se vsa uradovanja uredi po enakem ključu, prosimo:

Slavna odvetniška zbornica izvoli za vse v njeno področje spadajoče odvetniške pisarne priporočiti obligatno nepretrgano uradovanje od 8—2 ure ter tako uradovanje ozir. uvedbo uradnih ur priporočati tudi justičnemu ministerstvu in predsedništvu višjega deželnega sodišča v Gradcu za vsa sodišča na Kranjskem, in za slučaj, da bi za sedaj tako uradovanje absolutno ne bilo mogoče uvesti, da se vsaj v poletnih mesecih junij, julij in avgust uvede tako poslovanje, pri čemur pripomnimo za slučaj, da se izjavi sl. odvetniška zbornica za tako poslovanje in za priporočilo gori navedenim oblastvim, da

hočemo pri istih sami prositi za tako angleško reformo uradnih ur.

V Ljubljani, dne 9. junija 1909.

Ivan Kocmur s. r. **Josip Habe** s. r.
tč. predsednik (L. S.) tč. tajnik

Josip Christof s. r.
tč. podpredsednik.

Prvi uspeh te naše vloge je sledeči:

Z ozirom na vlogo društva odvetniških in notarskih uradnikov za Kranjsko odvetniški zbornici kranjski za uvedbo nepretrganega uradovanja, razposlala je odvetniška zbornica kranjska vsem kranjskim odvetnikom nastopno okrožnico: Št. 223/09.

P. n. gospodom članom odvetniške zbornice kranjske.

Društvo „odvetniških in notarskih uradnikov za Kranjsko v Ljubljani“ se je na našo zbornico obrnilo s prošnjo, da bi

- a) priporočala nepretrgano uradovanje od 8—2 ure pri vseh sodiščih na Kranjskem, oziroma
- b) da bi takšne uradne ure uvedla po vseh odvetniških pisarnah, eventuelno
- c) jih uvedla vsaj za mesece: junij, julij in avgust.

Za to zadnjo uvedbo c) se potegujejo tudi s posebno vlogo naši odvetniški kandidati, oziroma društvo notarskih kandidatov za graško nadsodišče v Ljubljani.

Razlogi. Ta uvedba bi ne bila le udobnost organiziranega uradništva, ampak tudi socialna dobrota odvetništva, uradništva itd.! — 95% razprav se že sedaj določa na dopoldanske ure in prekladanje na popoldne bi nehalo, če bi se uradovalo neprenehoma do 2. ure. — Uradne ure do 2. že imajo deželni odbor, finančno ravnateljstvo, mestni magistrat itd. — To je prikladno tudi za stranke, katerim ni treba čakati od 12. do 3. ure. — Popoldne stranke navadno ne prihajajo v pisarne. — Pisarniški uradnik bi od 8. — 2. ure delali intenzivneje, ne bi jim bilo treba tratiti časa med 12. in 3. uro, nego bi po 2. uri dobili dovolj časa za telesno razvedrilo in duševno, osobito strokovno izobrazbo. — V zimskem času bi se v pisarnah prihranila popoldanska kurjava in razsvetljava. — Osobito za poletne mesece in za čas sodnih počitnic, ko pritiska popoldanska vročina in je manj dela, bi lahko odpadle uradne ure po 2. popoldne.

Na našem občnem zboru dne 12. t. m. ni prišlo o teh peticijah do sklepanja, nego se je izrekla glasna želja, da je o stvari najprej povprašati vse p. n. zbornične člane.

Zategadelj prosi podpisani odbor, da gg. kolegi zanesljivo do konca tega meseca izjavijo o tem svoje mnenje in zlasti odgovore na naslednja vprašanja:

1.) Ali naj se naša zbornica poteguje za uvedbo uradnih ur od 8.—2. popoldne pri sodiščih in izreče, da hoče za slučaj uvedbe tudi delovati za enotno uvedbo uradovanja v odvetniških pisarnah?

2.) Ali naj se uvedejo uradne ure od 8. do 2. popoldne v naših pisarnah za mesec junij, julij in avgust pod istimi pogoji ali pa brez-pogojno?

3.) Ali naj se uvedejo vsaj za sodne počitnice in pod kakimi pogoji?

P. n. gg. kolegi naj izvolijo svojim odgovorom pridejati razloge, da se tako zadeva vsestransko pojasni in za rešitev pripravi.

V Ljubljani, dne 13. junija 1909.

Za odbor odvet. zbornice kranjske v Ljubljani:

Dr. Majaron s. r.

Zapisnik ustanovnega občnega zбора dne 6. marca 1909

društva odvetniških in notarskih uradnikov na Primorskem s sedežem v Gorici.

Dnevni red:

1. Poročilo odbora III. skupine
2. poročilo pripravljalnega odbora
3. volitev novega odbora
4. slučajnosti.

Ob 9. uri otvori predsednik III. skupine in prip. odbora tovariš Dragotin Gilčvert občni zbor, pozdravi došle tovariše, konstatira sklepčnost ter imenuje zapisnikarjem tovariša cand. iur. Janko Svetliča in Antona Petelina. Nato poroča:

K I. točki:

Posebnih vspehov III. skupine od zadnjega obč. zбора 25./7. 1908 ne morem naštetih.

Sledeč sklepom občnega zбора deloval je še odbor III. skupine, v kolikor je bila to njegova dolžnost.

Več bi se dalo storiti, da so cenjeni tovarlši posegli aktivno v podrobno delo.

Toda kakor povsod, naprtili so tudi pri nas člani vse izvedbe na rame odbornikov.

Obžalovati je, da se navdušenje, katero opažamo na občnih zborih, le prehitro pogubi ter tako pozabi izvesti društvene sklepe.

Tudi v III. skupini se je to žal več ali manj dogajalo.

Na zadnjem občnem zboru bili ste vsi navdušeni za procvit naše organizacije ter ste dosti več zahtevali, kakor je danih razmerah mogoče doseči.

Na predlog tovariša Andreja Tutta navdušili ste se za strokovno predavanje ter sklenili, da se vsako soboto predava. Jaz sem z ozirom na naše društveno življenje priporočal, da bi povsem zadostovalo predavanje enkrat v mesecu, toda navdušenje za organizacijo je bilo hipno tako, da ste ostali pri tedenskih predavanjih.

Bilo bi jako hvalevredno, ako bi se predavanja tudi res obnesla, toda niti jeden tovariš in nikdo izmed gg. juristov se ni pojavil, ki bi bil pripravljen predavati. Odbor pa je imel z izdajanjem „Slov. Pisarne“ in z društvenimi zadevami dovolj posla.

Sklenilo se je nadalje, da se priredi stenografske večere, ako se priglasijo dovoljno število ukaželjnih. Kolikor je meni znano, se niti jeden ni prijavil in vsled tega odbor tozadevno tudi ni mogel ničesar pripraviti v uresničenje tega sklepa.

Sklep da se uvede nedeljski počitek tudi za tovariše po deželi, se dosedaj žal še ni mogel izvesti. Pisali smo pač tozadevno v „Slov. Pisarno“ in tudi vodstvo III. skupine se je obrnilo na nekatere šefe, ki pa se še niso definitivno odločili. V tem pogledu kaže edino, da se potom „Slov. Pisarne“ energično potegnemo za one tovariše po deželi, ki še niso deležni nedeljskega počitka. Ti tovariši pa so naprošeni, da nam podajo jasno sliko delovanja dotičnih pisarn, da zamoremo naše zahteve opreti na opravičene razloge.

Sklep, da se uvede nepretrgano uradovanje, se je deloma posrečil. Odbor se je temeljito bavil s tem vprašanjem ter posredoval med gg. šefi in uradniki.

Nekaj vspeha lahko bilježimo, ker so nekateri gg. šefi že uvedli nepretrgano uradovanje, z drugimi pa smo še v pogajanjih.

Tako uradovanje je vseskozi izvedljivo ter je prej ali slej na celi črti dosežemo.

Tudi sklep glede vstopa v Zvezo avstrijskih odvet. in not. uradnikov na Dunaju smo izvedli. Dne 11./10. 1908 vršila se je glavna skupščina na Dunaju. Pri tej skupščini bili so Slovenci zastopani: Kranjsko stanovsko društvo po tovarišu Blažu Kamenšek, Celjsko društvo in naša skupina pa po meni.

Sprejete resolucije te skupščine so Vam že iz časopisja znane. Za predložene resolucije glasovala sva s tov. Kamenšekom.

Jaz bi le želel, da bi se naša celokupna organizacija v smislu teh resolucij razvila in v najkrajšem času povzdignila.

Nekako glavno nalogo vršila je III. skupina s tem, da je izdajala „Slov. pisarno“. Na ovitku je bilo sicer čitati, da list izdaja Celjsko društvo, a v resnici bil je list od Celjskega društva — izpostavljeno dete — izročeno na milost in nemilost naši oskrbi. Od glavnega vodstva v Celju se ni nikdo pobrigal za njih lastno glasilo; omeniti se sicer mora, da deficit je krilo glavno društvo v Celju. Ker prave podpore v lanskem letu tudi od kranjskih tovarišev nismo dobili, ni nam bilo možno lista tako urejevati in tako razširiti, kakor bi to naše potrebe zahtevale, vendar pa smo ostali zvesti prevzeti nalogi, da smo list ohranili skozi celo leto na višku.

Ako pogledamo zgodovino „Slov. pisarne“ zapazimo, da ista izhaja že VII. leto, da pa nobeden letnik ni vstrajal do konca leta. Edini letnik 1908 vstrajal je v vseh 12 mesecih tako, da se gg. naročniki vsaj v tem obziru ne morejo pritoževati.

Vkljub maloštevilnim sotrudnikom priborila si je „Slov. Pisarna“ dokaj ugleda in prepričal sem se večkrat, da jo gg. šefi in uradniki pri sodiščih čisto z večjo pozornostjo čitajo, kakor nekateri neorganizovani tovariši.

Na vsak način mora biti skrb našega novega društva, da omogoči zopet redno izdajanje tega edinega slov. stanovskega lista.

Omeniti mi je še gibanje glede § 31. c. pr. r. Na Dunaju so naši tovariši izvojevali nekatere judikate od najvišjega sodnega dvora, ki je razsodil, da sme odv. uradnik zastopati stranke pri navadnih obravnavah, kjer očitno ne pride do take razprave, kjer bi se na vsak način rabilo zastopnika jurista.

Na Dunajski skupščini 11/10 1908 smo sklenili, da se energično potegnemo za substitucijsko pravico po celi Avstriji in sicer brez razlike po mestih in deželi. Dotična resolucija tudi veže moralno vsakega tovariša, da izrabi vsa sredstva v dosego prostega zastopanja pri sodiščih, ker bi bila ta izvedba eminentne važnosti za razvoj in utrjenje naše organizacije. Stremeč za temi cilji in izpolnjuoč resolucije naše državne zveze, poskusil sem tudi jaz v raznih slučajih svojo srečo ter se glede zasluge § 31. c. p. r. izpostavil treznim in tudi netreznim prevdarkom raznih sodnikov.

Po večini in pri raznih sodiščih na Primorskem in na Kranjskem dopustilo se me je kot substituta šefa, v nekaterih slučajih pa sem to dosegel z direktnim pooblastilom in se mi je po

večini priznalo tudi troške, v kolikor je iste po odv. tarifu nam priznati.

V dveh slučajih pri jednem in istem sodniku pa sem zadel ob take zapreke, bolje rečeno trmo, da posledic, izvirajočih iz te svojevolje, ni opravičiti na podlagi zakonitih predpisov.

Pri prav navadnem izvršilnem činu, ko se je imelo vgotoviti dražbene pogoje, bil sem odklonjen od izvršilnega sodnika kakor šefov substitut in po meni zastopano stranko se je smatralo za nedošlo ter jej naprtilo — proti vsej dosedajni praksi in proti zakonitim določilom — vse posledice, izvirajoče iz zamude. Proti tej odklonitvi vložil sem pritožbo na II. instanco. Tam pa, kakor sem se prepričal, še nimajo pojma, kako velike uspehe je naša organizacija glede § 31. c. p. r. že dosegla, kajti sklep I. sodnika je bil potrjen z motivacijo, da stranka ni bila po odvetniku zastopana. Vkljub temu šel sem drugi dan za drugo stranko k I. naroku v izločilni zadevi pri istem sodniku. Kot substituta me je seveda odklonil. Nato pa sem se izkazal z direktnim pooblastilom ter predlagam, da se me kot takega pripusti k zastopstvu ali pa vsaj uporabi postavne predpise ter stranki določi primeren rok, da imenuje takega zastopnika, ki bode sodniku morda bolj ugajal.

Zgodilo pa se je, kar se mi tekom 13 let moje prakse še nikdar ni pripetilo in kar je v nasprotstvu z zakonitimi določili nov. civ. pravd. reda. Moja stranka je bila kratkomalo kontumacirana. Proti tej sodbi vložen priziv na II. instanco ni imel uspeha, ker se je okrožna sodnija postavila na povsem napačno stališče in v razlogih zlasti pokazala, da ona zastopanja po odv. uradnikih sploh ne pozna, da je torej gluha za vse naše tozadevno prizadevanje in da rajši pripusti, da dotična stranka po nedolžnem trpi zle posledice kontumacije, kakor da bi se uglobila v razmišljanje opravičenosti naših stremeljenj ter dvignila nezakonito I. sodbo z razlogi, ki jih podpirajo časovne potrebe in momentalna situacija.

Proti sodbi II. stopinje vložena je revizija na Dunaj in upajmo, da bode najvišji sodni dvor napram nam pravičnejši ter bode v razlogih s primernimi navodili podučil nižje sodnije, kedaj je pripustiti odv. uradnika k naroku kot substituta in kedaj le kakor direktnega pooblaščenca. — Op. ur. Najvišji sodni dvor revizijo še ni rešil in bomo o njenem uspsu svoječasno tov. poročali.

Društvene vesti.

Iz Ljubljane. — Da bodo člani društva odvetniških in notarskih uradnikov za Kranjsko lahko zasledovali odborovo delovanje, prinašali bomo na tem mestu vse važne odboro ve ukrepe in druge zanimivosti. Za danes poročamo, da se je dosedaj vršilo 6 odborovih sej. Pri prvi odborovi seji konstituiral se je odbor sledeče: Podpredsednik tovariš Christof, tajnik tovariš Muc, tajnikov namestnik tovariš Habe, blagajnik tovariš Štor, ostali odborniki: Cimmermann, Lavrenčak, Tavčar. Načelnikom časninarskega odseka izvoljen je bil tovariš Christof, kateri si je izbral sledeče sotrudnike: tovariše Milan Cimmermann, Alojzij Kocmur, Rihard Tavčar, Fran Štor in Fran Sagadin vsi v Ljubljani, Ivan Šubic v Šk. Loki, Karlin Fran in Ivan Kraigher v Novem mestu. Sklenilo se je, da pristopi naše društvo državni organizacije le kot podporni član, to pa z ozirom na to, ker plačuje društvo vsem svojim članom naročnino za „Slovensko pisarno“ in toraj nikakor ne gre, piaečevati vrhu tega še redno članarino državni organizaciji.

Glavno delo, s katerim se sedaj peča društveni odbor, je posvetovanje o ustanovitvi zveze društev slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov in pa akcija za nepretrgano uradovanje od 8 ure dopoldan do 2 ure popoldan, katera slednja akcija se je sprejela vsled predloga tovariša Tavčarja. Pravila za „Zvezo“ sestavil je tovariš Christof ter so se ta pravila v zadnjih odborovih sejah izpopolnila ter se bodo po sklepnem posvetovanju z ostalimi društvi objavila.

Sklenilo se je tudi potegovati se zato, da se pritegnejo odvetniški in notarski solicatorji za prisilne upravnike in kuratorje ad actum.

Na krsto umrlega podpornika našega društva dr. Kapusa položilo je društvo venec.

Kot nova članica sprejela se je tov. gdč. Ana Glavač, uradnica v pisarni dr. Počka.

Zveza slovenskih odvetnikov vplačala je ustanovnino v znesku 200 K, gospod dr. Karl Schmidinger, c. kr. notar v Ljubljani pa je društvu naklonil podporo 10 K. Obema izrekla se je pismena zahvala. Društveni odbor postavil je tudi kandidata za volitev delegatov in namestnikov za občni zbor deželnega urada splošnega pokojninskega zavoda za nameščence v Trstu. Ker je dotični volilni odbor sprejel tega kandidata v volilno listo, upati je, da dobi tudi naš stan zastopnika v pokojninski zavod.

Dostavek uredništva: Kakor se je pozneje določilo, so se Slovenci vzdržali teh volitev. Četudi je bilo kot protest proti raznim

volilnim umetnostim laške kamore to postopanje kolikortoliko upravičeno, bi vendar bilo treba tudi za ta važen zavod nekaj več brige in bi bili morali Slovenci na vsak način poseči tudi tu vmes. S tem, da smo se volitev vzdržali, smo ustvarili ne samo nevaren prejudic za pozneje, marveč smo celo zamudili svoje glasove prešteti. Na vsak način se bomo te malomarnosti še kėsali; ne samo odv. not. uradniki, ampak Slovenci sploh.

Premeten zagovornik.

Glasoviti newyorški odvetnik Tom Wilkins je te dni pred porotnim sodiščem imel zagovarjati nekega bogatega, a silno grdega starca, katerega je neka mlada krasotica tožila za odškodnino 50.000 dolarjev, ker ji je obečal zakon, a se je kasneje premislil. Simpatije porotnikov so bile z vsega početka na strani krasotice, kar sta natančno vedela obtoženi in tožiteljica. Nesrečni stavec bi se bil tudi prav rad poravnal, a mladenka ni hotela. No, ona je pozabila računati z navihanim Wilkinsom. Ko je nastopil čas za njegov plaidoyer, je govoril tako-le: „Gospodje porotniki! Poglejte, prosim, [tožiteljico, okrašeno z vsemi čari lepote in mladosti, in potem obtoženca, ki mu manjka pač vsakoršna privlačna moč. To je vredno več, ko tisoči dokazev. Ali morete samo pomisliti, da bi ta prekrasna dama, ki dobi lahko na vsak prst deset snubcev, mogla kdaj za resno vzeti smešne ponudbe tega žalostnega človečeta, to karikaturu moškega spola, te ničle na belem svetu, tega neumnega, ostudnega, grdega otročaja? (Obtoženec osramočen šepeta: Gospod Wilkins!) Ne, gospoda moja, ona ga je zasmehovala, vlekla ga je za nos — tega starega osla (Obtoženec: Gospod Wilkins, vi greste predaleč), tega norca; igrala je z njim grdo igro, izpostavila je javnemu zasmehu ta napihnjeni meh, to človeško grdobo, ki bi ga ne marala zadnja ženska na svetu. (Obtoženec vedno glasneje protestira, a predsednik sodišča ga ostro zavrne.) Ali naj sedaj to budalo še plača za svojo sramoto?“ Obtoženec upije in predsednik ga da odstraniti iz sodne dvorane; porotniki pa nato soglasno odbijejo tožbo mlade lepoticе, — ki pade v nezavest.

Razno.

Društvo odvetniških in not. uradnikov si snuje knjižnico. Kaj takega bi bilo potrebno tudi pri nas. Kolikrat se je pri raznih odborovih

sejah in pri občnih zborih predlagalo in z navdušenjem sprejelo, da se vrše od sedaj naprej redna predavanja o strokovnih stvareh, da se otvori poučne kurze, da se otvori to in ono. Kaj pa! „Kjer nič ni, tam še cesar pravico žgubi“. Pravimo, da bomo uredili štatus uradništva, da bomo zahtevali usposobljenostne izpite itd., pa ne moremo. Kje se naj začetnike uči, ko ni učnih sredstev in pomočkov? Zato bi bila prva potreba: Ustanovitev društvenih knjižnic, ki naj bi temu odpomogle. Potem bi se šele dalo misliti na upeljavo kurzov itd.

Telesno delo. Mens sana in corpore sano: Če hočemo ostati zdravi in krepki, treba je, da se tudi zgiblujemo. Znano je, da vsi oni, ki mnogo sede imajo skrivljena hrbtišča, navadno slabe oči, slabo prebavljajo, so bledi, malokrvni, nervozni, izpadajo jim lasje, dobe hemoroide, itd. Kdor pa nobene teh bolezni nima, jim je vsaj mnogo bolj izpostavljen, kakor oni, ki se gibljejo.

Tudi temu se da odpomoči: V vsakem večjem kraju že imamo telovadna društva. Postanimo Sokoli! Vsaj mlajšim članom je to neobhodno potrebno. Kdor ne telovadi nima pojma, kako blagodejno upliva sistematična telovadba na mišice, srce, pljuča, prsa, na redno prebavo, živčevje, pretok krvi. Telo se utrdi, prsa se širijo, postava se zravnja; samozavest in veselje kraljuje tam, kjer je poprej kraljevala potrnost. V tem oziru je pri nas še treba mnogo dela. Posebno je še priporočati skupne izlete v razne kraje! Dunajski tovariši so izlete vpeljali in se pri tem počutijo mnogo bolje, kot oni, ki prenehajo sedeti v pisarni le zato, da lahko nadaljujejo duhomorno sedenje za gostilniškim zapečkom in da tam desetico za desetico po „četrtnkah“ zlivajo v grlo.

Mens sana in corpore sano!

Važnost našega glasila v boju našega sloja za naše pravice je priznana. Še so društva, ki niso obligatno naročena na naše glasilo, kojih tovariši torej dobivajo le tedaj, ako so sami direktno nanj naročeni. Takih naročnikov pa je proketo malo, in to znači nizko stanovsko zavednost. Vsi zaupniki, odbori, zavednejši tovariši, na noge! Agitirajte pri zaspanih, budite in bodrite jih, prigovarjajte jim, da postanejo iz Savlov Pavli! Vsak tovariš mora dobivati naše glasilo, in vsak ga mora tudi plačevati!

Gg. šefi in kandidati se tudi mnogo premalo zanimajo za društvene stvari. Vsak pisarnovodja, vsak inteligentnejši tovariš mora skrbeti tudi za to, da postane to zanimanje večje, — da bodo gg. kandidati pravočasno spoznali naše težnje in da se bodo zanimali za nas gg. šefi,

— ter nas tudi podpirali, kolikor je pravili šefov.
— **Skrbite za inserate!** Vse naročnike prosimo, da nam vpošljejo polletno ali vsaj četrletno naročnino, in to nemudoma, da zamoremo zadostiti svojim obveznostim nasproti tiskarni, ki zahteva kritje dosedanjih četrletnih stroškov.

Uprava „Slovenske pisarne“.

Strokovni učni tečaj v Ljubljani.

Visoka c. kr. deželna vlada za Kranjsko dovolila je našemu tovarišu Josip-u Christof-u, odvetniškemu solicatorju v Ljubljani, otvoritev zasebnega učnega zavoda za strojepisje, matematiko, kaligrafijo itd. Na tem zavodu, ki se otvori dne 1. oktobra t. l. poučevali bodo strokovni učitelji med drugim tudi knjigovodstvo, trgovsko, obrtno in gospodarsko računstvo, kaligrafijo v vseh znanih pisavah, stenografijo, strojepisje po desetprstnem sistemu in poslovanje ozir. uradovanje v odvetniških in notarskih pisarnah, denarnih in bančnih zavodih, vse teorično in praktično.

Slušatelji tega zavoda zadobili bodo tam tisto izobrazbo in prakso, ki jim bode omogočila, nastopiti službe v odvetniških in notarskih pisarnah, denarnih zavodih, trgovskih kontorjih itd.

Priporočamo tudi mi ta zavod vsem mlajšim tovarišem in onim, ki se hočejo posvetiti uradovanju v navedenih pisarnah. Ker bode honorar nizek, bode omogočeno tudi manj premožnim, udeležiti se navedenega pouka.

V odvetniško pisarno želi vstopiti jurist

s prvim izpitom, stenograf.

Blagohotne ponudbe na upravo

„Slovenske pisarne“.

Zaloga čevljev
Julija Štor

Ljubljana Prešernove ulice št. 5

Največja zaloga moških, damskih
in otroških čevljev, čevljev za
lawntennis in pristnih goisserskih
gorskih čevljev.

Elegantna in skrbna izvršitev po vseh
cenah.

Obleke

za gospode in obleke za dečke,
obleke za otroke, površnike za
gospode in dečke, žakete za dame,
paleta za dame, plašče za deklice
v največji izberi in pa po najnižjih
cenah priporočata

Gričar & Mejač
LJUBLJANA, Prešernove
ulice št. v. 9.

Članom društva „Slov. odvetniških
in notarskih uradnikov“ 5% po-
pusta od stalnih cen.

Notarska pisarna na deželi
sprejme mundanta,

ki ima lepo in hitro pisavo.

Plača po dogovoru.

Ponudbe na uredništvo „Slovenske
Pisarne“.

Odlikovan z zlato kolajno v Parizu 1904
in z zlato kolajno in križcem v Londonu
1905.

Ant. Presker,
krojač

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 16
priporoča svojo veliko zalogo
gotovih oblek za gospode
in dečke, jopice in plaščev
za gospe, nepremočljivih
havelokov itd. itd.

Obleke po meri se po najnovejših
uzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Delniški
kapital
3.000.000
kron.

Ljubljanska kreditna banka

III v Ljubljani, Stritarjeve ulice št. 2, III
preskrbuje

najkulantneje vse v bančno stroko spadajoče transakcije

Vloge na knjižice sprejema po 4¹/₂%

Podružnice v Spljetu, Celovcu in Trstu.

Rezervni
zaklad
350.000
kron.

